

evident la impossibilitat en demostrar que es tracta d'una forma primitivament siciliana, amb arabitza-ció de *ć* en *ġ*. —⁴ Ja en guardaria d'assegurar-ho respecte de la Serra i Barranc de *Ĉordál*, més pelats, a l'Isàvena, entre Merli, Vilacarle i Murillo: potser és una mera paronímia. Però com que aquesta zona de les altes valls és on apareixen els casos de pèrdua basca de la -N- intervocàlica (*Coscuera* < *Cosconera*, *Canturri* < *Canton-uri*: E. T. C. I, 124 i 152B) no és gens inversemblant que aquest *Ĉordal* estigui per *Jordyal* < *Jordonal*. —⁵ La -t de vegades s'ha afegit per ultracorreció, com sembla ser el cas de *Genot/Genòs* i potser de *Gazost* < *Gazòs*. Val a dir que també hi ha un sufix pre-romà -est, -ost de NLL (*Btr.z.Nfg.* N. S. VIII, 205, 206 i notes 15, 21), només que la formació tan llarga en -eres(i) en aquest cas fa dubtar d'un sufix pre-romà. És veritat, de tota manera, que altres formes antigues ens fan vacillar força: el *Dict. Top.* de P-Raymond cita *Gerzeresium* 1343, però també tres formes en -est en els Ss. XII-XIV, i veig un *Girserest* en els *Rôles Gascons*. —⁶ Si no ho van veure així, hi devia ajudar molt el prejudici dels primers romanistes que *gers* podia anar amb l'it. *gelso*, i venir de CELSUS, ço que conduïa naturalment a tapar-los els ulls davant la identitat amb *jordó/gerdó*. Vet aquí per què Rohlf s'conjecturava una base JURD(ON)- (*Actes del 1.º Congrès de Pireneistes*, p. 16). Pitjor JHubschmid, que ha dedicat diverses notetes a la qüestió, superficials i ben poc instructives les unes (*Orbis* IV, 226, 227; *RPhilCal.* 1954-5, 225) i plena d'errors i ignoràncies paleses l'altra —*Pyr-wörter vorroman.* *Urspr.*, 60—, on mostra no saber res de l'existència de plurals en -os, -ses, i de l'assimilació de e-ó. Barrejant-hi arbitràriament la qüestió del duplicat base *iri/uri* (de la qual tots sabem poc, i ell menys), acaba en el FEW XXI, 94, promulgant un «iberisches *IRDE/*JURDONE». ¿Quina versemblança té, en qualsevol llengua del món, un *ii*? Si no és inconcebible que una seqüència *ji* pugui produir-se per evolució fonètica ací o allà, és evidentment increïble que hi hagi enlloc una forma amb *ji* com a base duradora d'un mot. —⁷ D'altra banda des de *guir(ds)* > *guirs* es va formar el plural amb doble signe *girsos*, i des d'ací el nom de l'arbut, en què allà usen juntament *girséres* i *žardónères* (però no amb *jo*-sinó partint de la forma *jardó* de la resta de la Vall d'Aneu). El 1969 escrivia jo a Mitxelena que havia trobat altres *Guird*-en deriv. toponímics pall., cosa que constarà en la monografia municipal de l'*OnomCat.* (que acabava llavors d'escriure del terme d'Espot), i que ara no tinc a l'abast per a comprovació. —⁸ En canvi sembla que podem descartar que n'hi hagi amb el bearn. *aligardoú* «framboise» (Lespy-R.): no sé si aquest està definit exactament però en sentit etimològic de tota manera és una altra cosa: parent del fr. *alisier* 'moixera', que presenta variants amb -g-. —⁹ Sense cap valor els escrúpols que hi posa Hubschmid, fundats només en el seu absurd *IRDE; Iribarren dóna *mugardi* i

Hubschmid suposa que sigui err. tip.: ¿potser amb raó això? Des del punt de vista basc tal fluctuació vocàlica fóra, però, possible. Valdria la pena que un navarrès ho comprovés. Bouda-Baumgartl, p. 65, creuen poder-ne indicar parentela caucàsica (georgià *maq'vali* «zarzamora»); però aqueixes vagues paronòmies amb llengües remotes (i sense indicis fermes de parentiu, com demostrà Mitxelena) no proven enterament res. —¹⁰ Cf. Mitxelena, BSVAP XIV, p. 32 de la tir. a p., que certament no proposa això, però el que diu no deixa d'acostar-s'hi. —¹¹ Hi ha notícia d'un altre nom basc aplicat al gerd que fins a cert punt s'hi acosta, si bé les coses aquí són més tèrboles. Segons Colmeiro, Larramendi donaria *gortale-qui-a* com a nom del gerd, segons Fabre *gortale* «framboise», *gortale-bondoa* «framboisier». Consultat Mitxelena el 1969 em contestava: «*Gortale* parece ser que la primera fuente es Larramendi (de donde Lakoizketa, p. 78s. etc.); su último elemento, sea popular o inventado, es claramente *ale* 'grano'; dice Lakoizketa: "Rubus idaeus L.: cast. *frambueso*, vasco *zarzaideta*, y procede de *zarza* --- y también *gortalea*: y se compone de *alea* 'grano' y *gort* síncope de *gogorra* 'duro', aludiendo al huesecillo que contienen sus frutos que son carnosos <justament el pinyolet en el cas del gerd el trobo insignificant>. En el lugar de Legasa hay una casa que se llama *Gortalea*". Pero dudo que este topónimo (**gort(a)-aldea*?) apoye la autenticidad del nombre común. No pongo en duda que su posible interpretación de ronc. *mugurdi* sea válida, pero me parece muy inseguro que pueda recibir ninguna confirmación de ese *gortale*, cuya autenticidad, como le digo, me parece muy discutible». Atenguem-nos, doncs, a l'autoritat del savi amic (notem que ell no avala l'explicació per *gogorra*, que també és aventurada fonèticament). De tota manera, poc temps després el mateix Mitxelena va recollir d'un document de 1210, referent a Pamplona, la nota d'una donació «circa pratum que dicunt *Gortalavea*» (més avall *Ortalavea*) (*Colección de Irache*, n.º 264, *Fo. Li. Va.* I, 27); i ha de ser lloc diferent del citat per Lakoizketa perquè Legasa és molt lluny de Pamplona, uns 50 km. més al N., ja prop de la frontera francesa i encara més lluny d'Írache. L'anàlisi *Gortalavea* em sembla clar: format com *Althabe*, de *althe/alde*, *Etxave*, de *etxe* + *-be* 'sota la casa', paral·lelament *gortala-ve* (+l'article) de *gortale*: doncs aquest *prat* de *Gortalave* sembla voler dir 'prat al peu del jordanal, del *gerderar*', o 'al peu d'un vesant ple de *gerderes*'. Llavors hi hauria dos casos de llocs dits *gortale* en paratges ben separats i ja el 1210. ¿No és raó per dubtar que aquí intervingui el cast. *aldea* i potser també *ale* i *gogorra*? El que un diria més aviat és que -*ale* potser sigui el sufix col·lectiu romànic, com en *Chardal*, *Gerdralet* etc. Llavors *gort-* variant de (*mu*)*gurdi* i de GIRD- 'gerd'. Realment aquí els escrúpols fonètics (*o*, *t*) resten molt més forts: cal deixar la cosa en fort dubte. Que siguin insuperables, però, tampoc no gosaria dir-ho.